
Fra: Lill-Therese Varsi <Lill.Varsi@rennebu.kommune.no>

Sendt: 19. desember 2022 11:17

Til: Anti Nancy Charlotte Porsanger <Nancy-Charlotte-Porsanger.Anti@kdd.dep.no>

Emne: Høringsuttalelse

Hei Nancy.

Ledjen hui bures vel algan høringsuttalelsen, muhto ii lean aigi loahppahit dan ovdal manai frista. Sadden dan maid gergen callit, de jobe don beasat oaidnit maid ledjen smiehttan. Mu fokus lea «rekrutering av fremtidige samisketalende arbeidstakere» 😊

Samisk språk i grunnopplæringen utenfor kjernesamiske områder:

For å lykkes med fremtidig rekruttering må man ha et større fokus på å styrke samisk språkopplæringen og kulturforståelse utenfor de samiske kjerneområdene. Her er det et kjempepotensial, for det er utrolig mange barn utenfor de samiske kjerneområdene som vokser opp med ett eller to samisk forelder, og som har et grunnlag å bygge videre. Men det forutsetter at man klarer å vekke en indre motivasjon for å lære samisk språk. Jeg mener at disse barna og ungdom, som vokser opp i det norske samfunnet, trenger drahjelp for å vekke interessen for å velge samisk språk videre i utdanningsløpet. Vi ser at mange barn velger bort samisk allerede i ungdomsskolen. Tidlig ungdomsårene er en tid hvor venner tiltrekker mer enn familien. Å velge det samme som venner, er ofte mer tilfredsstillende enn å velge samisk språk, som ofte tilbys over skype, 1:1.

For at denne interessen skal vekkes hos barn og ungdom må man stimulere på flere felt:

1: Kulturforståelsen hos barnehage- og skoleansatte: Det skulle vært utviklet en grunn- eller innføringspakke med grunnleggende samisk kulturforståelse, som er lovpålagt å for alle ansatte som jobber med samisk barn i skoler og barnehager, inkludert skole- og barnehageledere og skole- og barnehageeiere. Mange som møter mye fordømmer, motstand, manglende forståelse osv. hos skole- og barnehageledere og lærere. Dette kan over tid oppleves som en belastning som sliter ut foreldre, og foreldrenes utholdenhet i å kjempe mot et system kan bli mindre over tid. Dette kan være en medvirkende årsak i at flere velger bort samisk i ungdomsskolen.

2. Foreldrestøtteprogram: Foreldre er en ressurs som har høy påvirkningsmulighet for valgene barn og unge tar. Støtteprogram for foreldre. Mange foreldre som bruker titalls tusen i året for å reise på hopitering på samisk skole.

3. Øremerkede midler til kommuner med samiske elever, utenfor de samiske kjerneområdene: I mange tilfeller ønsker man å gi kommunene handlingsrom til å gjøre egne prioriteringer. Men akkurat i dette tilfellet tror jeg det ville vært uklokt. Med tanke på hvor mye ulike holdninger foreldre møter i forskjellige kommuner, skoler og barnehager ulike plasser i Norge, så er det nødvendig at det følger øremerkede midler med barn som har samisk språkopplæring. Jeg jobber selv i en kommune med en liten sør-samisk befolkning, likevel har kommunedirektøren direkte uttalt at barnehagen med samisk barn, ikke skal bruke ressurser til å delta i "forum for barnehager med samiske barn", arrangert av statsforvalteren i Trøndelag. Jeg mener dette viser behovet for øremerkede midler til kommunene. Hva disse midlene kan brukes kan være forskjellige, men man ser at frikjøp av ansatte kan være aktuelt.

4. Styrking av samiske barns rettigheter gjennom opplæringsloven og barnehageloven: Spesifisere de barna som ikke har samisk som førstespråk.

Digital språkopplæringsmoduler for voksne som ønsker å lære samisk språk

I dagens samfunn er de fleste vant til å ha kurs, etterutdanning og møter gjennom ulike digitale hjelpemidler. Å utvikle gode språkopplæringsmoduler for voksne som ønsker å lære seg samisk språk bør ha en høy prioritet. Dette er et program mange ulike kan benytte seg av, f.eks. foreldre til samiske barn, samiske voksne som ikke har fått lært seg samisk språk når de var barn, personer som jobber i samiske områder hvor det er behov for samiskspråklig kunnskap. En slik program må være på flere ulike nivå. Dette er ikke ment som en erstatning til språkkursene som finnes ulike plasser i Norge, men et supplement, som mange opplever mangler. Personer rundt omkring i landet opplever at disse kursene er ikke tilgjengelig, de tilbys på tider som er vanskelig å bli med på det osv.

Vennlig hilsen

Lill-Therese Varsi
Leder for Rennebu PPT
Tlf 90243116
Email: Lill.varsi@rennebu.kommune.no